

Місяновська Вероніка

студентка 2 курсу кафедри теорії музики

ХНУМ імені І. П. Котляревського

науковий керівник –

кандидат мистецтвознавства, доцент

Борисенко М. Ю.

АНГЛІЙСЬКА КОМПОЗИТОРКА ТА СПІВАЧКА ГАРРІЄТ АБРАМС: СТОРІНКИ ТВОРЧОЇ БІОГРАФІЇ

Останні кілька десятиліть в українському та зарубіжному музикознавстві, а також у виконавській практиці визначаються значним зростанням дослідницького і творчого інтересу до музичного спадку композиторок-жінок. Зокрема, в українському музикознавстві цей напрям демонструють як окремі публікації, так і спеціальні дослідження. Серед авторів – *Олена Берегова, Алла Соколова, Лариса Мельник* та інші.

Названі науковиці зважають на такі аспекти цієї проблематики, як вияви яскравого таланту у сфері музичного мистецтва – передусім, композиції та виконавства – саме жінок-мисткинь, наприклад, тих, хто репрезентують певну національну культуру або стильовий напрям у мистецтві.

У контексті цих наукових розвідок знаходиться і пропонована стаття про унікальну мистецьку постать, представницю британської музичної культури – *Гаррієт Абрамс (Harriett Abrams (1758–1821))*.

Багатогранна творча особистість цієї талановитої англійської мисткині (єврейського походження) розкривається у кількох іпостасях, адже вона була композиторкою, співачкою-актрисою, зокрема, володіла яскравим концертним сопрано, також була менеджеркою, активною громадською діячкою, якій належить ініціатива організації благодійних заходів та участі в них.

Г. Абрамс народилася у 1758 році в місті Торкі у великій музичній сім'ї єврейського походження. Її батьки були єврейськими іммігрантами з Ганновера, які мали численні зв'язки з музикою та театром у Лондоні. Батько *Джон Абрамс* був домашнім слугою в театрі Друрі-Лейн (м.Лондон). Матір *Естер Ліон* була сестрою співака *Мейєра Ліона*. Її старша сестра *Теодосія Абрамс Фішер* (*Theodosia Abrams Fisher*) була професійною співачкою контральто, молодша сестра *Еліза Абрамс* (*Eliza Abrams*) була концертним сопрано та піаністкою. Знання з теорії музики і композиції та навички співу здобула від англійського композитора Томаса Огастіна Арне (*Thomas Augustine Arne*), який відомий своїми сценічними творами, серед яких п'єси, маскаради, пантоміми та опери.

Зі сторінок біографії *Г. Абрамс* (за матеріалами, переважно, англомовних джерел: В. J. Goldsmiths, V. L. Rogers), дізнаємося, що початком її професійної кар'єри став дебют у ролі сільської дівчини в англійському фарсі «Травневий день, або Маленька циганка» на сюжет новели Мігеля де Сервантеса «Циганка». Дебют відбувся восени 1775 року, а саму роль для співачки написав

англійський драматург, на той час, директор театру «Друрі Лейн» міста Лондона – *Девід Гаррік*. *Г. Абрамс* мала чудовий ліричний голос, особливий тембр, екзотичну зовнішність для англійського суспільства, яка була в моді тогочасного музичного театру. Але вона виконувала, переважно, другорядні ролі в різних виставах, серед них Лесбія з «Селіма і Азор» (А. Колліер, Т. Лінлі старший), Сільська дівчина із «Втечі молодят» (Т. Джордані), Королева Маб з одноіменної вистави «Королева Маб», Селіма з «Каді Багдада» (А. Портал, Т. Лінлі, молодший), Аріель з «Буря» (В. Шекспір, Т.Л інлі молодший).

Після залишення театру в 1780 року, вона розпочала займатися концертною діяльністю. Її перший відомий публічний концерт відбувся у 1780-му році у Лондонському Королівському театрі. Саме в цій сфері Гарріет Абрамс здобула значну популярність та визнання, завдяки виступам з італійськими співаками та італійським репертуаром, що в результаті вплинуло на її кар'єру як співачки. *Г.Абрамс* та її молодша сестра *Еліза* організували приватні концерти серед шляхетного суспільства. На концертах *Г. Абрамс* виступала разом із провідними музикантами свого часу, в ансамблях із *Джеймсом Серветто* і *Йоганном Петером Саломоном*, а також з *Францем Йозефом Гайдном*.

На початку 1780-тих років *Г. Абрамс* відкриває в собі здібності композиторки вокальної музики для домашнього музикування. Її творчий доробок включає пісні та балади для вокалу та фортепіано або арфи та дуети для 2 голосів та фортепіано. Серед них «О, пам'ять, ти, люба ошуканко»

(1794), «Якщо ти часто бачиш, як я мовчки сумую...» (сл. лорда Дж. Літтелтона (1795), «Коли наш добрий чоловік відсутній» (1795) («Збірка шотландських пісень», 1800), «Божевільна Джейн (сл. М. Льюїса, 1798), балада про Вільяма та Ненсі (1799), «Друг мого серця (сл. М.П. Ендрюса, 1799), «Три зітхання: Смуток, Надія та Блаженство» (1799), балада «Білий чоловік». (сл. з книги «Подорожі» пана Пара, 1799), «Емігрант» (сл. М.П. Ендрюса, 1800), «Молитва сироти» (сл. М.Г. Льюїса, 1800); дуети – «Ви, лісові сили, що пануєте над рівниною...» (1800), «Вся природа сумує» (1805), Італійські дуети - «Nina cara». Венеціанська мелодія (1808), «Dite che reno ma dite ancor» (1810); збірки пісень – «8 італійських та англійських канцонет для одного або двох голосів, з акомпанементом для клавесину або фортепіано» (1780), «італійські та англійські канцонети для одного, двох та трьох голосів; з акомпанементом для клавесину або арфи (1785), «збірка шотландських пісень, гармонізованих для 2 та 3 голосів з акомпанементом для піано-форте або арфи» (1800), «Пісні» (1803) (Дванадцять пісень з фортепіанним акомпанементом).